

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Назва курсу	Методика навчання англійської та німецької мов і зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти. Модуль 2. Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО
Викладачі	Галина Василівна Матюха, Надольська Юлія Анатолівна
Профайли викладачів	http://filolog.mdpu.org.ua/kafedra-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/sklad-kafedry-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/matyuha-galina-vasilivna/ https://filolog.mdpu.org.ua/kafedra-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/sklad-kafedry-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/nadolska-yuliya-anatoliyivna/
Контактний тел.	Галина Василівна: 096-794-70-18; Юлія Анатолівна: 097-291-42-18
Е-mail:	Галина Василівна: galinamatyukha61@gmail.com ; Юлія Анатолівна: yuliya.nadolskay@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3319 http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3886
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно графіку роботи кафедри методики викладання германських мов <i>Онлайн-консультації:</i> Із застосуванням електронної пошти: galinamatyukha61@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Методика навчання англійської та німецької мов і зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти. Модуль 2. Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО» дозволяє студентам оволодіти додатковими фаховими компетентностями при засвоєнні циклу дисциплін професійної підготовки. Завданням дисципліни є розкрити студентам сутність курсу, його значущість для майбутніх учителів-філологів. Зокрема, з'ясувати особливості навчання іноземної мови на старшому етапі навчання, дослідити сучасні методи, прийоми навчання старшокласників іноземної мови, проаналізувати наукові дослідження з навчання учнів старшої ланки

англійської мови, показати вплив вікових особливостей учнів старшої школи на засвоєння англійської мови. Розвивати творче мислення, естетичні смаки студентів.

2. МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

Метою дисципліни є формування творчої особистості вчителя англійської мови, підготовка до здійснення професійної діяльності, отримання міцної теоретичної і практичної бази знань щодо цілей, змісту, методів і засобів навчання, а також способів навчання та виховання на матеріалі цієї іноземної мови, сприяння більш досконалій підготовці студентів до реалізації основних професійних функцій вчителя іноземної мови в старшій школі.

3. ФОРМАТ КУРСУ

Очний (offline) у вигляді практичних занять.

Змішаний (blended) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ ім. Б.Хмельницького.

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ КУРСОМ

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в старшій школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність організувати освітній процес, використовуючи сучасні педагогічні технології інклюзивної освіти.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 2. Знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки; здатність до їх систематизації та використання.

ФК 3. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами дидактики сучасної школи, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності і праці.

ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської, німецької мов, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 9. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

ФК 10. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

ФК 11. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської та німецької мов та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК14 Здатність цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів; уміння і здатність до прийняття обґрунтованих рішень.

Програмні результати навчання

Знання

ПРН 1 – сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземних мов і світової літератури, основ мовознавчих та літературознавчих наук;

ПРН 2 – фундаментальних наук для формування світогляду й соціалізації особистості та освоєння загальнопрофесійних дисциплін; передових концептуальних та методологічних досягнень в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей;

ПРН 3 – в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій в освіті й науці;

ПРН 4 – теоретичних основ та основних тенденцій методики викладання англійської, німецької мов та зарубіжної літератури на старшому етапі у загальноосвітніх навчальних закладах;

ПРН 7 – основ загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи; норм цитування при написанні наукових робіт;

ПРН 8 – сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами дидактики сучасної школи, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності і праці;

Уміння

ПРН 10 – володіти основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та літературознавства, орієнтуючись на здобутки сучасної науки; уміти оперувати цими знаннями у процесі професійної діяльності;

ПРН 11 – уміння використовувати в практичній діяльності новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання;

ПРН 12 – здатність та готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності; застосування методів та засобів охорони праці в закладах галузі;

ПРН 13 – бути готовими і вміти організувати освітній процес, використовуючи педагогічні технології інклюзивної освіти.

ПРН 14 – користуватися різноманітними методами і формами навчання, прогресивними прийомами керівництва науковою, навчальною, суспільною, творчою діяльністю учнівських колективів;

ПРН 15 – володіти сучасними технологіями організації навчального процесу й оцінки досягнень учнів на старшому етапі навчання; ефективно будувати навчальний процес;

Комунікація

ПРН 16 – застосовувати отримані знання при вирішенні науково-методичних і навчально-виховних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій; при розв'язанні складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

Автономія і відповідальність

ПРН 20 - вміти самоорганізовуватись, здійснювати рефлексію, самоаналіз та самокорекцію здійснюваної професійної діяльності; самовдосконалюватись протягом життя, нести відповідальність за навчання інших;

ПРН 22 – оцінювати педагогічні інновації щодо вивчення мов та літератури, навчальний матеріал, визначати доцільність їх впровадження в освітньо-виховний процес навчального закладу;

ПРН 23 – оцінювати особистий інтелектуальний та професійний рівень з точки зору різних аспектів професійної діяльності з метою забезпечення конкурентоспроможності відповідних фахових послуг.

6. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	англійська - 8/ німецька - 8	англійська - 8/ німецька - 6	англійська - 29/ німецька - 31

7. ОЗНАКИ КУРСУ

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
2020-2021	2	014.021 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька)	1	Нормативний

8. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

Використання презентацій, служб і ресурсів Інтернету, впровадження дистанційного навчання; проведення вебінарів, аналіз підручників для навчання іноземних мов; розробка планів-конспектів уроків з іноземної мови за чинними підручниками, сучасні підходи до контролю рівня сформованості професійної компетентності, використання методичного портфеля – засобу, що дозволяє студентам вести облік досвіду оволодіння професійними навичками і вміннями викладання іноземної мови та міжкультурного спілкування, ставити особисті цілі навчання, здійснювати самооцінювання власних досягнень.

9. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольно-модульні завдання
- Дотримуватись правил і норм академічної доброчесності під час написання модульних завдань, практичних розробок, написання тез і статей з методики викладання іноземної мови.

10. СХЕМА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Дисципліна «Методика навчання англійської мови на старшому етапі в ЗСО»

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК I. СИСТЕМА ОСВІТИ І СИСТЕМА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.						
4	Тема 1. Теоретичні основи навчання іноземних мов у старшій школі.	Лекція (1год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (3 год.)	1, 2,3			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 2. Сучасна стратегія навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (1год.) Практичне заняття (1год.) Самостійна робота (2год.)	1,2,5			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
5	Тема 3. Система підготовки викладачів іноземних мов в Україні та за кордоном: концептуальні засади	Лекція (-год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (4 год.)	5, 8			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК II. НАВЧАННЯ МОВНИХ АСПЕКТІВ						

5	Тема 4. Навчання лексичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (1год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (3год.)	7,8			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
5	Тема 5. Навчання граматичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (1год.) Практичне заняття (1год.) Самостійна робота (3год.)	Допоміжна: 8,9,11, 14,15			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК III. НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЯ						
4	Тема 6. Навчання аудіювання іншомовного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (1 год.) Практичне заняття (1год.) Самостійна робота (2 год.)	Допоміжна: 15-18			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
5	Тема 7. Навчання говоріння англійською мовою на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (1 год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (3 год.)	4,7,8 Допоміжна: 2,3,12,13			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
5	Тема 8. Навчання читання англійською мовою.	Лекція (1год.) Практичне заняття (1год.) Самостійна робота (3год.)	7,8 Допоміжна: 12,13			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 9. Навчання письма англійською мовою.	Лекція (1 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (3 год.)	7,8 Допоміжна: 14			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)

БЛОК IV. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

4	Тема 10. Аналіз сучасних методів навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Лекція (- год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (3 год.)	3-5, 7 Допоміжна: 16			впродовж дев'ятого навчального семестру (перший періодичний контроль)
---	---	---	----------------------------	--	--	---

БЛОК V. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.

8	Тема 11. Особливості формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетенції.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-5 Допоміжна: 13			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 12. Особливості формування навчально-стратегічної компетенції.	Лекція (- год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (6 год.)	6 Допоміжна: 9			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)

БЛОК VI. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

7	Тема 13. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення іноземної мови.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (4 год.)	5-6 Допоміжна: 12-17			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	Тема 14. Навчально-мовленнєва ситуація з використанням ІКТ	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (6 год.)	3-4 Допоміжна: 15-18			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)

5	Тема 15. Інтерактивні технології навчання на заняттях німецької мови.	Лекція (- год.) Практичне заняття (1 год.) Самостійна робота (4 год.)	2-6 Допоміжна: 1-8			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)
БЛОК VII ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ ЗСО						
7	Тема 16. Моделювання уроку іноземної мови у старшій школі та його аналіз.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (3 год.)	3-4 Допоміжна: 2			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 17. Самостійна робота старшокласників при вивченні іноземної мови.	Лекція (- год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (4 год.)	2-4 Допоміжна: 3			впродовж дев'ятого навчального семестру (другий періодичний контроль)

10.1. СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Дисципліна «Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО»

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Теоретичні основи навчання англійської мови на старшому етапі в ЗСО.	Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: компетентності, особистісно орієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи, особливості кваліфікації вчителя іноземної мови згідно з сучасними вимогами суспільства
Тема 2. Сучасна стратегія навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Сучасне навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти. Цілі, зміст, принципи і методи навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти. Завдання навчання спілкування англійською мовою на старшому ступені. Профілізація старшої школи — один з пріоритетів модернізації освіти. Особистісно орієнтоване навчання іноземних мов.
Тема 3. Система підготовки викладачів іноземних	Розгалужена, багатогранна та розмаїта система професійної освіти в Німеччині.

мов в Україні та за кордоном: концептуальні засади.	Характеристика професійної підготовки вчителя іноземної мови старшої школи. Організація методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов старшої школи.
Тема 4. Навчання лексичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Аналіз сучасних досліджень з навчання учнів старшої школи самостійного розширення словникового запасу для реалізації англomовного спілкування. Форми, методи та прийоми самостійного вивчення англomовної лексики.
Тема 5. Навчання граматичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Поняття та види граматичного мінімуму на старшому етапі в закладах середньої освіти. Іншомовні граматичні навички старшокласників, вимоги до їх сформованості на старшому етапі навчання. Особливості введення активного і пасивного граматичних мінімумів на старшому етапі в закладах середньої освіти.
Тема 6. Навчання аудіювання іншомовного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Комплекс умінь аудіювання. Етапи навчання старшокласників аудіювання. Труднощі навчання аудіювання.
Тема 7. Навчання говоріння англійською мовою на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Особливості навчання діалогічного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти. Особливості навчання монологічного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти. Системи вправ для навчання діалогічного і монологічного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти. 4. Система вправ для навчання діалогічного і монологічного мовлення.
Тема 8. Навчання читання англійською мовою.	Особливості підбору текстів для читання на старшому етапі в закладах середньої освіти. <u>Організація вправ у читанні про себе.</u>
Тема 9. Навчання письма англійською мовою.	Вимоги до базового рівня володіння письмом на старшому етапі в закладах середньої освіти. <u>Цілі навчання письма в старшій школі.</u>
Тема 10. Аналіз сучасних методів навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Класифікація методів навчання іноземних мов. Короткий огляд найпоширеніших сучасних методів. <u>Сучасні тенденції навчання іноземних мов в Україні.</u>
Тема 11. Особливості формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетенції.	Загальна характеристика іншомовної лінгвосоціокультурної компетенції та її компоненти. Особливості міжкультурного спілкування. Цілі формування лінгвосоціокультурної компетенції в унів старшої школи при вивченні німецької мови. Етапи формування ЛСК: вправи і завдання при вивченні німецької мови.
Тема 12. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення іноземної мови	Переваги та недоліки змішаного типу навчання в ЗСО при вивченні німецької мови. Специфіка використання електронних освітніх платформ(Moodle, Google Classroom) та сервісів Zoom, Skype, Padlet, Jamboard, Canva, Mentimeter, Kahoot. Quizзна заняттях німецької мови.
Тема 13. Навчально-мовленнєві ситуації з використанням ІКТ.	Характеристика спілкування за аспектами. Формування навчально-мовленнєвих ситуації та їх вимоги при вивченні німецької мови учнів старшої школи.

10.2. СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Дисципліна «Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО»

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Теоретичні основи навчання англійської мови на старшому етапі в ЗСО.	Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: компетентності, особистісно зорієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи, особливості кваліфікації вчителя іноземної мови згідно з сучасними вимогами суспільства
Тема 2. Сучасна стратегія навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Сучасне навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти. Цілі, зміст, принципи і методи навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти. Завдання навчання спілкування англійською мовою на старшому ступені. Профілізація старшої школи — один з пріоритетів модернізації освіти. Особистісно орієнтоване навчання іноземних мов.
Тема 3. Система підготовки викладачів іноземних мов в Україні та за кордоном: концептуальні засади.	Розгалужена, багатогранна та розмаїта система професійної освіти в Німеччині. Характеристика професійної підготовки вчителя іноземної мови старшої школи. Організація методичної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов старшої школи.
Тема 4. Навчання лексичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Аналіз сучасних досліджень з навчання учнів старшої школи самостійного розширення словникового запасу для реалізації англомовного спілкування. Форми, методи та прийоми самостійного вивчення англомовної лексики.
Тема 5. Навчання граматичного матеріалу на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Поняття та види граматичного мінімуму на старшому етапі в закладах середньої освіти. Іншомовні граматичні навички старшокласників, вимоги до їх сформованості на старшому етапі навчання. Особливості введення активного і пасивного граматичних мінімумів на старшому етапі в закладах середньої освіти.
Тема 6. Навчання аудіювання іншомовного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Комплекс умінь аудіювання. Етапи навчання старшокласників аудіювання. Труднощі навчання аудіювання.
Тема 7. Навчання говоріння англійською мовою на	Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Особливості навчання діалогічного

старшому етапі в закладах середньої освіти.	мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти. Особливості навчання монологічного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти. Системи вправ для навчання діалогічного і монологічного мовлення на старшому етапі в закладах середньої освіти.
Тема 8. Навчання читання англійською мовою.	Особливості підбору текстів для читання на старшому етапі в закладах середньої освіти. <u>Організація вправ у читанні про себе.</u>
Тема 9. Навчання письма англійською мовою.	Вимоги до базового рівня володіння письмом на старшому етапі в закладах середньої освіти. <u>Цілі навчання письма в старшій школі.</u>
Тема 10. Аналіз сучасних методів навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Класифікація методів навчання іноземних мов. Короткий огляд найпоширеніших сучасних методів. <u>Сучасні тенденції навчання іноземних мов в Україні.</u>
Тема 11. Методика формування лінгвосціокультурної компетенції	Роль міжкультурного спілкування. Цілі та етапи лінгвосціокультурної компетенції старшої школи.
Тема 12. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення іноземної мови.	Дистанційне навчання. Специфіка використання електронних освітніх платформ(Moodle, Google Classroom) та сервісів Zoom, Skype, Padlet, Jamboard, Canva, Mentimeter, Kahoot. Quizna практичних заняттях німецької мови.
Тема 13. Інтерактивні технології навчання на заняттях німецької мови.	Структура й характеристики інтерактивних технологій. Розвиток критичного мислення та формування інфо-медійної грамотності учнів старшої школи. Формування навчально-мовленнєвих ситуації та їх вимоги при вивченні німецької мови учнів старшої школи.
Тема 14. Моделювання уроку іноземної мови у старшій школі та його аналіз.	Нестандартні уроки, уроки засобами інформаційних технологій (аудіо/відео матеріали, Інтернет –ресурси, он-лайн інструменти).

10.3. СХЕМА КУРСУ (САМОСТІЙНА РОБОТА)

Дисципліна «Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО»

Тема для самостійного опрацювання Дисципліна «Методика навчання англійської мови на старшому етапі в ЗСО»	Зміст теми
1. Специфіка викладання предмету «Англійська мова».	Особливості навчання старшокласників англійської мови
2. Завдання навчання спілкування англійською мовою на старшому ступені.	Цілі, зміст, принципи і методи навчання англійської мови на старшому етапі в закладах середньої освіти.
3. Професійна підготовка вчителя іноземної мови старшої школи у країнах Європи та у США.	Концепції підготовки вчителя іноземної мови старшої школи у країнах Європи та у США
4. Аналіз чинних підручників з англійської мови для старших класів щодо завдань, спрямованих на самостійний розвиток школярами словникового запасу.	Знаходження вправ, спрямованих на формування мовних навичок і мовленнєвих умінь старшокласників.
5. Поняття та види граматичного мінімуму на старшому етапі в закладах середньої освіти.	Іншомовні граматичні навички старшокласників, вимоги до їх сформованості на старшому етапі навчання.
6. Види аудіотекстів та методика навчання сприйняття і розуміння їх на слух.	Система вправ з навчання аудіювання. Контроль розуміння прослуханого.
7. <u>Мовленнєва ситуація.</u>	Основні види мовленнєвих ситуацій при навчанні іноземної мови.
8. Психофізіологічні механізми читання.	Особливості підбору текстів для читання на старшому етапі в закладах середньої освіти.
9. Поняття письма і писемного мовлення.	Психофізіологічні механізми письма. Вимоги до базового рівня володіння письмом на старшому етапі в закладах середньої освіти. <u>Значення письма у навчанні іноземних мов.</u> <u>Цілі навчання письма в старшій школі.</u>
10. Класифікація методів навчання іноземних мов.	Короткий огляд найпоширеніших сучасних методів. <u>Основні етапи розвитку методики навчання іноземних мов.</u>

11. Особливості формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетенції.	Класифікація культур. Засоби формування лінгвосоціокультурної компетенції.
12. Особливості формування навчально-стратегічної компетенції.	Загальна характеристика навчально-стратегічної компетенції. Цілі формування навчально-стратегічної компетенції в учнів старшої школи при вивченні німецької мови. Етапи формування навчально-стратегічної компетенції: вправи і завдання при вивченні німецької мови.
13. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення іноземної мови.	Синхронне та асинхронне навчання. Контроль, переваги та недоліки.
14. Навчально-мовленнєві ситуації з використанням ІКТ.	Основні параметри реального спілкування під вивчення німецької мови. Моделювання комунікативних ситуацій на заняттях з використанням ІКТ.
15. Інтерактивні технології навчання на практичних заняттях німецької мови.	Теоретичні засади організації інтерактивного уроку німецької мови.
16. Моделювання уроку іноземної мови у старшій школі та його аналіз.	Конструювання змісту уроку німецької мови старшої школи: принципи та побудова, етапи моделювання.
17. Самостійна робота старшокласників при вивченні іноземної мови.	Підходи до організації самостійної роботи. Методи активізації самостійної роботи учнів у процесі вивчення німецької мови старшої школи.

11. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ =$</p>
-----------------------------------	--

	<p>ПК + ПКР = 16 + 30 = 46 (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Якщо підсумковим контролем вивчення дисципліни є диференційований або недиференційований залік, то набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування.</p> <p>Якщо підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ZP = (ПО + E) / 2$</p>
Практичні заняття	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.</p> <p>Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні // Іноземні мови, 2001. – №2. – С.3-8.
2. Закон України “Про освіту” // Освіта. – К., 1996.—№43-44 (21 серпня). – С.6-11.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / кол. фвторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. Національна Доктрина розвитку освіти в Україні в ХХІ столітті. – К., 2001. – 23 с.
5. Програми для середніх загальноосвітніх шкіл. Іноземні мови. 2-11 класи. – К.: Перун, 1996. – 32 с.
6. Осадча Н.В. Принципи формування лінгвосоціокультурної компетентності у читанні таршокласників на уроках країнознавства.// Вісник київського національного лінгвістичного університету. Педагогіка та психологія. 2015. № 24. С. 117-127.
7. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів ЗНЗ: навч.-метод. посібник /Редько В.Г., Полонська Т.К., Басай Н.П. – Київ, Педагогічна думка. 2013. 360 с.
8. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф.,Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією А. О. Лавренчука. Рівне: РОППО. 2013. 29 с.

Допоміжна

1. Комунікативні методи та матеріали для викладання англійської мови / Перекл. та адаптація Л.В. Биркун. – Oxford: Oxford University Press, 1998. – 48 с.
2. A Common European Framework of Reference for Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge Univ. Press, 2001. – 260 p.
3. Скляренко Н.К. Методична розробка з навчання видо-часової форми Present Perfect Continuous // Іноземні мови. – 2000. – № 2. – С. 48-50.
4. Чернявская М.В. Начальный курс английского языка для младших школьников // Іноземні мови. – 1996. – № 2.– С. 38-43.
5. Шостак Т.Г. Вірші та римування на уроці англійської мови // Іноземні мови. – 2000. – № 2. – С. 12-14.
6. Гапонова С.В. Вправи для навчання аудіювання англомовних текстів за темою “Canada” учнів старших класів середньої школи // Іноземні мови. – 1999. – № 1. – С. 9-13.
7. Черниш В.В. Методика роботи з аудіо книжкою // Іноземні мови. – 2002. – № 3. – С. 3-9.
8. Хоменко Е.Г., Дембновецька К.В. Навчання монологічного мовлення учнів старшої загальноосвітньої школи на основі автентичних текстів країнознавчого характеру // Іноземні мови. – 2002. – № 2. – С. 8-17.
9. Бабенко К.П. Деякі особливості активізації творчої уяви школярів у процесі контролю домашнього читання з англійської мови // Іноземні мови. – 2000. – № 1. – С. 18-20.
10. Ніколаєва С.Ю., Шерстюк О.М. Рівні володіння іншомовним мовленням // Іноземні мови. – 2000. – № 2. – С. 69-72.
11. Шостак Т.Г. Газета на уроках англійської мови // Іноземні мови. – 2001. – № 1. – С. 16-18.
12. Бирюк О.В. Навчально-мовленнева ситуація при формуванні лінгвосоціокультурної компетентності у навчанні читанні іншомовних текстів // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічна думка. 2016. Вип. 141. С. 18-21.

13. Богуш Н.М. Упровадження інноваційних методів і технологій на уроках німецької мови як засіб розвитку творчого потенціалу учнів. //Таврійський вісник освіти. 2013.№ 4(44). С. 109-117.
14. Особливості формування навчально-стратегічної компетентності. // Іноземні мови. 2013. № 4. С.9-20.
15. Синхронне й асинхронне дистанційне навчання. Режим доступу:
http://osvita.ua/school/method/78950/?fbclid=IwAR1Lt9tpn_KVNEhcrXN6O1Zb9BiAqghTSBMEoZrLdmzxaF98VLWXCTDU1Yc
16. Дистанційне навчання. На допомогу вчителю. Режим доступу:
https://nikolaev-inf.at.ua/index/distancijne_navchannja/0-32
17. Алексеєнко І.В. Типологія уроків іноземної мови у старшій школі та її реалізація у змісті підручників./ Проблеми сучасного підручника. 2015. Вип. 13. С. 19-29.
18. Болотська Г. В. Організація самостійної роботи учнів під час вивчення німецької мови. Режим доступу:
<http://gradum103.zp.ua/index.php/pedagogicheskaya-vystavka/30-spetsifika-uchebnykh-predmetov/405-bolotska-g-v-organizatsiya-samostijnoji-roboti-uchniv-pid-chas-vivchennya-nimetskoji-movi>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.tesol.net/>
2. <http://www.freeenglish.net/english/index.html>
3. http://www.freeyellow.com/members/barteldes/page_1.html
4. <http://www.eslcafe.com/>
5. <http://www.west.net/~jbailey/>
6. <http://www.englishclub.net/>
7. <http://www.mofetsrv.mofet.macam98.ac.il/~ett/>
8. <http://www.bangkokpost.net/education/home.htm>
9. <http://www.netcolony.com/members/jorgehv/>
10. <http://www.rice.edu/projects/topics/Electronic/main.html>
11. <http://www.dir.yahoo.com/Reference/Dictionaries/English/>
12. <http://www.cltr.uq.oz.au:8000/~richardc/pubsoft.html>
13. <http://eslsv001.esl.sakuragaoka.ac.jp/teachers/BR/>
14. <http://thecity.sfsu.edu/~funweb/>
15. <http://www.lingolex.com/jstefl.htm>
16. <http://www.miyazaki-mic.ac.jp/faculty/jreinhar/surf.html>
17. <http://www.cambridge-efl.org.uk/support/index.htm>
18. <http://www.iatefl.org/index.htm>
19. <http://www.ling.lancs.ac.uk/staff/visitors/kenji/onlin.htm>
20. <http://www.surrey.ac.uk/ELI/external.html>
21. <http://www.surrey.ac.uk/ELI/ltr.html>